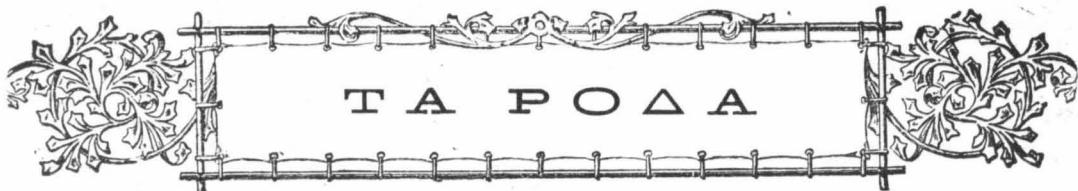

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ Α. ΜΠΕΡΤΟΥ

"Ήταν ἀπ' αὐτήν τὸν κόσμο, ὅπου κάθε ὁμορφιά τὴν κυνηγά Μοῖρα σκληρή· Κεί ὡς ρόδο πούταν ἔζησο δύο ζώδια : μονάχα ἔνα πρωῖ..."

Μαζέρμιτ : "Ωδὴ στὸ θάνατο μᾶς Κόρης."

— Μήν γαιάς, Μαρία παιδί μου, μ' αὐτά τὰ τραυμάτωνα, μήν τα βάζεις στον ώραν σου μαλλιά, μην τα βάζεις στο κορσάζου σου! Αγροφει τα μωνάτα τα ρόδα, αγροφει τα σε παρασκελῶ πολέ. "Ω! Αν ήξερες τι θυμερέες ἀναμνήσεις μου ξαναφέρουν στο μυαλό. Αν ήξερες, Μαρία, ποιθε τά έχον κόφε! Τά έδρεψα από τὸν τάφο μας, κόφες..."

— Λάοψα την ἐλέγειν αὐτή την κόφη, Ήταν ώμορφη, γλυκομητή και ξέγνοιαστη σάν και σένα. Τήν ἀγαποῦσα οποὺς ἀγαπάται και σένα, Μαρία, γιατὶ τήν είχα ἀποκομῆσει πολλὲς φορες στα γονατά μου. Αγροφει την μεγάλωσε, ουτὸν ἔγειν δέση επον, παίσαμε μαζὸν ποσῷ παιγνίδα. Καὶ οπαν γίνεται δεκαπέτην χρονῶν κοπέλα, οπαν ἔταν μ' ἀλό τὸν κόσμο ποβαῖ μαι καὶ ἀπατάδερη, ἀμα βρισκόταν μάρη μαζὸν την ξαναγνώστανε μαζὸν κοριτσάκι, και ξαναπάται τα παλαιά μέθια παιγνίδια...

Κάθε βράδι σχεδόν, κάνανε μόνοι μαζὸννοις περιπάτους στην ἔσοδη. Ἐγω ἴμωνταν τότε ἔξηγα χρονῶν γερος, μα κοντά της ἔννοιωθαν νά ξαναγνώρινε στὸ σκεπρούνον μου πονεις, η νεανικές μου διανυσεις. Εκεῖνη ἀπονυμούσε στο μπράτσο μου και, ἀλλοτε εὐθυη και διαχριτή και ἀλλοτε παῖλη σοφαρη και μελαγχολική, μού ἐλέγει τα βαθυτάρχατα ἔκεινα και ἀφελή λόγαν τα ὅπια μοναχαίρια από ἔνα παρθενικό στόμα μπορεῖς ν' ἀκούσεις.

Η Λάοψα λοιπὸν χριπανετε ζέγνοιαστη τη κόφη. Καθε λογος της ἐπόδιδε τη μεγάλη της εὐτυχία, τη δεινη γάληνη της φυγῆς της. Θά μποροῦσε κανεις νά πη ὅτι η νέα αὐτή δεν συνλογιζόταν καθιδύλων το μέλλον...

Μά τό μέλλον της ἐπέτρωτο νά είνει σκληρο και τραγικο...

Γιατὶ σκληρ, μαζὴ μου Μαρία, ἀγαπήμενη μου ανεψια, νά σοῦ ἔπιστορισμο τη θύμερη αὐτή δύνηγηρι, ποι θά σε κάνω νά είσαι περιληπτη και μελαγχολική ὅλη τη μέρα...

.... "Ω! τού κάκον πάνε τά γεροντικά μου ζέρια, με τά τρυφερά χεράκια σου... Τού κάκον μοι φίχνεις νίτιετετικές αδεις ματιές, στις ὄποιες δέν μποροῦσε ποτε ν' αντισταθε... Τη φράσα αὐτή, ὁ θεος σου δέν θα σου κάνη το ζητητο. Ναι, και αν αροάμα μοι υποσχεθήσεις ότι θα μου πησεται έναν ἄπο τὸν ώραν εκείνη παλιά τραγωδία, τα ὅπια μ' ἀφέσονται τόσο πολύ, πάντα δέν θα μένειαστην ποτάμη την πληγήσθη την πληγήσθη της Λάοψας..."

.... Θε μον! γιατὶ κατέβασες έσαι τα μοντεράια σου; Τι ὑφος είνει αὐτό? Μού θύμωσες! "Ἄχ! παλιοροκότο, με κατάφερες! Τού ξέρεις ποιεις είσαι άδημανία μον, ποιεις δέν μποροῦ να σου ἀρνηθήσεται..." Έλα λοιπόν, κάποιος κοντά μου. Θά σου διηγηθῇ την ιστορία της Λάοψας...

.... Μιά μέρα, η μητέρα της Λάοψας, μοι ἔσανε μια ἐξιστήγωνεις: "Ενας κονιός και ώρας νέος, ποι είχε ἀκουσει νά γίνεται πολὺς λόγος για τά θέλησης και τις ἀπετές της Λάοψας, τήν ξήτησε σε γάμο. Ο νέος αὐτὸς καθιδύλων σ' ένα έξοχον στάτι, κοντά στο διοί μας, και ἀπό τον κείνη την ἐποχή ξητούσε καθε μέρα τη συντροφια της Λάοψας..." Εβγαίναν μαζὶ με τη βάρωσα στο ποτάμι. Μιά μέρη τέλος ἀρραβονιάσθηκαν.

Η Λάοψα δέ άγρυπνη νά έστοευθή τρελλά τὸν μνηστήριο της. "Ολοι ἔβλεπαν με σωγκινηση τὸ τρυφερό αὐτὸν αἰσθημα γ' ἀνθίζει στην καρδιά της θεραπεία νέας. Και σαν την βλέπειν ταν κοκκινίζει διαν ἔρχονται ὁ μηνιστήριας της η νά χλομαίνη διαν ἔφεντες, η μητέρα της κ' ἔγιν αντωνλάζαιε κοντές ματιές..."

Μιά μέρα, ο μηνιστήριας ἔφεντες για νά μικρὸν ταξειδί. Στην ἀρχή πάριναμε γράμμα του, σχεδὸν καθεμένα. "Υστερα δόμως ἀπό λίγο, ἔπαυσε νά μις γράφη τόσο ταυτικά. Μιά βροδιάδα, ξένας ὀλόκληρος

μηνας πέφασε, χωρις νά λάβουμε γράμμα του... Μιά μέρα, πήραμε ἔνα γράμμα του—στο δόμοις μας ἔλεγε ότι έλασε πίσω το λόγον.

Δέν θα σου περιγράψω, τώρα, Μαρία, τήν ἀπελπισία της Λάοψας... ουτὲ την ἀγανάκτηση της μητέρας της, ουτὲ και τη διχή μου ἀγονίας... "Ω! Αν δέν ήμουσην τόν άνανδρο αὐτό... Μά δέν μποροῦσα πειά νά κρατήσω τό την κατάθηση της Λάοψας...

"Υστεροφέρη από λίγον καιρού, ἀναγκαστήκαμε νά μεταφέρουμε τή Λάοψα στο Παρίσι. Οι γιατροι τής ἐπαγγλιαστην όποιας καθοδήσαστε μὲ τοτε, μας είπαν δύο μόνο γιατροι για νά καταπολεμήσουμε τό μαρασμό της Λάοψας, ηπαν νά την πάμε στο Παρίσι, νά διακεδάσῃ λίγο και νά ξεράσῃ τόν ἀπιστο. Ξέπλουν, έπειτα θα ήπιργχανε καλύπτομε γιατροι, οι διοτοι θα μποροῦσαν και αυτοι νά πονησης της γνοιη τους.

"Άλλοιμον δόμος: και οι γιατροι τουν Παρισιον, ξεφανισθησαν ἀπελπισιαστός για την κατάσταση της Λάοψας. Η Λάοψα είχε προσβληθή στο σθιροστο...

Διό μήνες νότερο από την αριζη μας στο Παρίσι..., ένα μελαγχολικό βροχερο πάτογενα, ουνοδέμανε τή Λάοψα στην τελευταία κατοικία της, στο νεκροταφειο του Πέρα Λαούζ... Είμαι ο μόνος πον πηγανόν καπονάκαν τόν σκοτώστησε μερικά λονδονίδια στον τάφο τής διντυγιομένης αὐτής κόρης η θα δημόφω μερικά λοιληδία από τόν τάφο της.

Είμαι ο μόνος, γιατὶ η μητέρα της είνε σαν νά μην υπάρχη πειά... Τρελλήπηκε, ουταν είδε την κόρη της πεδιμένην...

Κλαίει, Μαρία: Μά τι θά πης ότια μάθης ποιος ο ἔνοχος αυτὸς νέος είνει ομηρικούντος;... Καὶ ξέρεις ποιός είνει αὐτός; "Ενας νέος τόν όποιον γνωρίζεις πολι καλα, γιατὶ ξέρεις συγκαν και μας βλέπεις..."

Τι ξέρει, Μαρία μον; Γιατὶ χλώρωσες ετοι; Θά πεσής κάτω, Μαρία! Μαρία! "Ἄχ! δέν ἔπειτε νά σου δημητριθῇ τή θύλεροι αὐτή ιστορία! Μαρία!..."

Τήν επομένη, άναγκαστηγα τήν αὐτήσθηση την ανεψια μον τη Λαρία λιγακια άδιαθετη—η ιστορία που της είχε κάνει πολι καθο—και να φύγω για νά ένα πακυρόν ταξειδί. Φαντασθήσης ουσης την καταπληξη μου, σταν ελαβυ αργότερα στο εξωτερικό, ένα γάρμα της στο όποιο μου έλεγε μεταξύ άλλων:

"Φαντάξει μα, ζυγαρητε μον θεῖε, τήν καταπληξη σου σταν θα διαβαστης τις παρασκόν γραμματης.

Προτον δώκις μεταπαδιάσκας, πρέπει νά ακούσης με μεγάλη προσοχη τήν ἀπολογία μον.

Ποιοτοι : παντεγνούμαντο... τόν Ιούλιο ντε Μπωμονούρα!

Τό ξέρω πολι καλα διτης έρταικες στήν υπόθεση της Λάοψας. Μά η άλιθεα είνε πον της θεραπείας της θύλεροι αὐτόν λιγάμι.

"Αν δι Ιούλιος έπαυε ν' ἀμπάπη τή Λάοψα, έγω είμαι η αἰτία... γιατὶ άγραπτος έμένα, όποι την πρώτη στιγμή πον με είδε, και την έργαλε από την καρδιά του...

Πος μπορω λουπόν έγω νά καταδικάσω τόν Ιούλιο αν προξενησ τό θάνατο της δυντυγιομένης της Λάοψας;

"Έπειτα στήν άγκαλα μον και μοδ ξεμολογήθημε κλαϊοντας, στην το είχε βάρος στήν συνειδήση του γιατὶ έγινε άφορη τού θανάτος της Λάοψας...

"Μά η μετούσαμε νά κάνουμε;

"Δες είνε: θά προσπαθήσουμε σ' δηλη μας τή ζωή, με ιην μονιμασια στοργή, νά λημανόσημα τόν πράτασμα της Λάοψας...

"Συγχώρεσε με, θείε μον..."

Τη συγχώρησης Τη άλι μποροῦσα νά κάνων;

Α. ΜΠΕΡΤΟΥ